

BIJLAGE 2: CW 3.1 kader verlenging vereenvoudigde WIA beoordeling voor 60-plussers

1. Doelen

De maatregel 'vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts' betreft een beleidsvoorstel met een (tijdelijk) budgettair effect van meer dan € 20 mln.. Het doel van deze maatregel is een toename van het aantal WIA-beoordelingen dat UWV jaarlijks kan uitvoeren. Hierdoor wordt het aantal voorschotten dat UWV verstrekt vanwege te lange wachttijd bij de WIA-claimbeoordeling op korte termijn beperkt.

Deze tijdelijke maatregel leidt tot een meer gerichte inzet van de verzekeringsarts, met maximale inzet op het benutten van de werkhervattingskansen van cliënten.

2. Beleidsinstrumenten

De maatregel 'vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts' betreft een buitenwettelijke maatregel (contra-legem). Deze maatregel is eerder in de periode oktober 2022 – december 2024 ingevoerd, nadat een uitvoerig traject doorlopen is met relevante stakeholders. Tijdens de loop van de maatregel is gebleken dat de maatregel het beoogde doel bereikt, namelijk het vergroten van de beoordelingscapaciteit van UWV.

De noodzaak om op korte termijn maatregelen te nemen is, wegens de huidige problematiek, onverminderd groot. Om die reden is besloten de maatregel te herinvoeren voor de periode september 2025 – augustus 2027. Hierbij is een correcte uitvoering van de wet afgewogen tegen het belang om zo veel mogelijk mensen tijdig een beoordeling te kunnen bieden en daarmee duidelijkheid te geven over hun toekomstige situatie.

3. Financiële gevolgen

x € 1 mln.	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Cum	Struc
60-plusmaatregel	2	9	24	47	61	54	197	0

De extra uitgaven zijn gedekt van de begroting van SZW, bij de voorjaarsbesluitvorming 2025.

De maatregel zou op zichzelf leiden tot extra kosten voor werkgevers via een stijging van hun Whk-premie. Om dat te voorkomen, worden de uitkeringen die zijn toegekend op basis van een vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling, in afwijking van de wet, niet aan publiek verzekerde werkgevers toegerekend via de Whk-premie en niet aan eigenrisicodragende werkgevers doorbelast.

4. Nagestreefde doeltreffendheid

De maatregel 'vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts' zorgt ervoor dat 60-plussers die wachten op hun WIA-claimbeoordeling tijdelijk op een andere manier en door andere professionals dan de verzekeringsarts worden beoordeeld. Hiermee wordt capaciteit van de verzekeringsartsen vrijgespeeld, die vervolgens kan worden ingezet voor andere beoordelingen. Door deze maatregel kan UWV circa 10.000 meer beoordelingen per jaar uitvoeren. Daarnaast krijgen mensen door deze maatregel sneller duidelijkheid over hun WIA-aanvraag.

Door de vereenvoudigde werkwijze komen 60-plussers tijdelijk in aanmerking voor een soms hogere uitkering dan waar zij op grond van de wet recht op hebben. Dit pakt voor hen financieel voordelig uit wat een verlagend effect kan hebben op de werkhervatting. Voor 60-plussers geldt dat werkhervatting in de praktijk, in vergelijking tot jongere WIA-uitkeringsgerechtigden, over het algemeen lager is. Ook blijkt dat voor deze groep personen dat het type WGA-uitkering en daarmee de hoogte van de uitkering, in mindere mate effect heeft op de werkhervattingskansen. Het verschil in uitkeringshoogte dat optreedt door deze maatregel is voor deze doelgroep overigens beperkt, omdat in de loongerelateerde fase, die voor mensen met een lang arbeidsverleden relatief lang is, geen verschil in hoogte van de uitkering is tussen gedeeltelijke (WGA 35-80) of volledige

arbeidsongeschiktheid (WGA 80-100). Daarnaast bevinden deze personen zich relatief dichtbij de AOW-gerechtigde leeftijd, waardoor eventueel begunstigende effecten van deze maatregel relatief gezien kort doorwerken.

5. Nagestreefde doelmatigheid

De maatregel 'vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts' draagt tijdelijk bij aan het verminderen van de mismatch en terugbrengen van de achterstanden.

Er is de afgelopen jaren uitgebreid geïnventariseerd welke oplossingsrichtingen denkbaar en mogelijk zijn. De conclusie daarvan is dat die handelingsruimte op korte termijn beperkt is. Dit is de reden dat uiteindelijk een buitenwettelijke maatregel wordt aangekondigd. De keuze voor een buitenwettelijke maatregel is niet lichtzinnig genomen. Het is noodzakelijk dat er een maatregel volgt die de druk op de beoordelingscapaciteit van UWV vermindert. Anders stijgen de achterstanden en wachttijden verder, met negatieve gevolgen voor de uitkeringsgerechtigden die dit treft. Dit is relatief gezien de meest doelmatige optie om extra capaciteit van verzekeringsartsen vrij te spelen, bovenop de maatregelen die UWV zelf in gang zet. De extra uitgaven die gepaard gaan met deze maatregel zijn relatief beperkt t.o.v. de capaciteit die hiermee wordt vrijgespeeld bij UWV. Het buitenwettelijke beleid gaat gepaard met de nodige voorwaarden om de rechten van werkgevers en werknemers te waarborgen. De werknemers (60-plussers) die dit raakt gaan erop vooruit. Zij behouden de mogelijkheid om voor een reguliere beoordeling te kiezen

6. Evaluatieparagraaf

Er loopt op dit moment een onderzoek naar de effecten van de maatregel. Hierbij wordt onder andere gekeken naar uitkeringseffecten, arbeidsmarkteffecten en werkhervattingseffecten. Dit onderzoek wordt naar verwachting in de loop van 2025 gepubliceerd. Uit monitoring van de werking van de maatregel tijdens de eerdere invoering blijkt dat de maatregel werkt naar behoren. De maatregel wordt ook bij herinvoering gemonitord. Bij die monitoring worden in ieder geval de instroom van 60-plussers in de WIA en de ontwikkeling van de achterstanden gemeten. De Tweede Kamer zal hierover periodiek op de hoogte gehouden worden.